

8 Μαΐου: Ημέρα Μνήμης της Αντιφασιστικής Νίκης των Λαών κατά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο

Ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος υπήρξε ο πιο καταστροφικός στην Ιστορία της ανθρωπότητας. Ήταν ένας πόλεμος ολοκληρωτικός, που καταργούσε τις διαχωριστικές γραμμές πολεμιστών και άμαχου πληθυσμού. Συμμετείχαν δεκάδες χώρες αφήνοντας στη μνήμη των επόμενων γενιών εκατομμύρια νεκρούς και τραυματίες, τη φρίκη των κρεματορίων και των στρατοπέδων συγκέντρωσης, το ολοκαύτωμα των Εβραίων, τις μαζικές εκτελέσεις κατοίκων σε πόλεις και χωριά από τους Ναζί.

Απέναντι στη βία και την τρομοκρατία του φασισμού και του ναζισμού ορθώθηκαν στην Ευρώπη μεγάλα αντιφασιστικά και απελευθερωτικά κινήματα, που μαζί με την αντιχιτλερική συμμαχία σε παγκόσμιο επίπεδο οδήγησαν στη συντριβή του χιτλεροφασισμού και στη χωρίς όρους παράδοσή του.

Η 8η Μαΐου 1945 σηματοδοτεί το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου με τη συνθηκολόγηση άνευ όρων της ναζιστικής Γερμανίας στις συμμαχικές δυνάμεις. Η μάχη του Βερολίνου (16 Απριλίου – 2 Μαΐου 1945) ήταν η τελευταία μάχη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου στην Ευρώπη και διεξήχθη ανάμεσα στους Γερμανούς και τους Σοβιετικούς. Στις 30 Απριλίου ο Χίτλερ αυτοκτονεί, ενώ ο Σοβιετικός στρατός βρίσκεται σε απόσταση αναπνοής από την Καγκελαρία και, παράλληλα, πολιορκεί και το Ράιχσταγκ (το γερμανικό κοινοβούλιο). Το ίδιο βράδυ στρατιώτες του Σοβιετικού στρατού υψώνουν τη σημαία τους στο Ράιχσταγκ. Τις επόμενες μέρες το Βερολίνο παραδίδεται στους νικητές και η Γερμανία συνθηκολογεί ηττημένη και ντροπιασμένη. Την 8η Μαΐου 1945, στη Reims, οι Γερμανοί υπογράφουν τη συνθηκολόγηση. Την επόμενη ημέρα, στο προάστιο Καρλσχόρστ του Βερολίνου, γερμανική αντιπροσωπεία υπογράφει την άνευ όρων παράδοση των γερμανικών στρατευμάτων με τους Σοβιετικούς.

Η 8η Μαΐου έχει καθιερωθεί ως Ημέρα της Αντιφασιστικής Νίκης των Λαών κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Αποτελεί ημέρα μνήμης και τιμής προς τους ηρωικούς αγωνιστές, οι οποίοι πολέμησαν για την ελευθερία, τη δημοκρατία, τη δικαιοσύνη, την παγκόσμια ειρήνη, για έναν μεταπολεμικό κόσμο της ευημερίας και της διασφάλισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ελευθεριών για όλους τους λαούς του πλανήτη, για ένα καλύτερο μέλλον της ανθρωπότητας.

Οι απώλειες και για τις δύο πλευρές ήταν πολύ μεγάλες, γι' αυτό η 8^η Μαΐου λειτουργεί, επίσης, ως εγερτήριο της μνήμης, θυμίζοντας στην ανθρωπότητα τη φρίκη του πολέμου και τις εκατόμβες των νεκρών, των τραυματιών και των αναπήρων πολέμου, καλώντας μας να κινητοποιηθούμε, για να μην ζήσουμε ποτέ ξανά τέτοιες τραγωδίες. Η Επέτειος αυτή θυμίζει σε ποια όρια βαρβαρότητας μπορούν να οδηγήσουν την ανθρωπότητα οι φανατικές ιδεολογίες, όπως ο φασισμός, ο εθνικισμός, ο ρατσισμός και η μισαλλοδοξία.

Στις 8 Μαΐου 1945 η νίκη του Ανθρώπου εναντίον του ναζισμού, η νίκη της Δημοκρατίας εναντίον του φασισμού ήταν γεγονός. Αυτή την Αντιφασιστική Νίκη οφείλουμε να την κρατήσουμε στη μνήμη μας και να αγωνιστούμε, ώστε πάνω από όλη την Ευρώπη να απλωθεί το μήνυμα «Ποτέ πια φασισμός». Η ιστορική μνήμη ως οδηγός μας για την εδραίωση κοινωνιών, οι οποίες θα αποκρούουν τον милитарισμό και τον εθνικισμό και θα προασπίζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα, την κοινωνική συνοχή, την αλληλεγγύη και την ισότιμη συνεργασία κρατών και λαών.

8 Μαΐου 2025

**Βάια Γκαραγκούνη-Θεοχαρίδου
Φιλολόγος**